

GR_GERICHTE R 2018 38 vom 30. Oktober 2018

GR Gerichte, 2018-10-30, IT

Quelle: https://mcp.opencaselaw.ch/entscheid/gr_gerichte_R_2018_38

FR: GR_GERICHTE R 2018 38 du 30 octobre 2018

IT: GR_GERICHTE R 2018 38 del 30 ottobre 2018

Regeste

Neuzuteilung bei Güterzusammenlegung: Schnittzeitpunkt (Abschreibung) | Landwirtschaft

Erwägungen

E. 1

A._____ e B._____ èn ils proprietaris dal bain immobigliar nr. 508, numers da l'assicuranza d'edifizis 2-51 e 2-51-A, C._____, fracziun D._____, vischnanca da X._____. Lur architect E._____ ha inoltrà il mars 2018 a la tgira da monuments dal Grischun (en il sequent: tgira da monuments) plans per modificaziuns da construcziun vi da la chasa d'abitar per survegnir in giudicat provisoric. La tgira da monuments ha sin quai proponì da far in inscunter cuminaivel. Quel ha gi lieu ils 21 da mars 2018 ensemen cun in represchentant communal da X._____ e l'architect E._____.

E. 2

Ils 3 d'avrigl 2018 ha la tgira da monuments registrà la chasa d'abitar cun stalla e clavà en l'inventari d'edifizis, cunquai ch'i sa tracta d'ina chasa d'abitar dubla imposanta dal temp baroc ch'è da mantegnair exteriuramain en ses stadi per gronda part originar. L'inventarisaziun è vegnida communitgada cun la brev dals 12 d'avrigl 2018 a la vischnanca da X._____, cun copia per ils patrums da construcziun e lur architect, ed è restada incontestada.

E. 2.1

Sco emprim èsi da sclerir la dumonda d'entrada. En il cas preschent vegn anc adina applitgada la lescha da construcziun da la vischnanca da Y._____ (en il sequent: LC), malgrà la fusiun a la vischnanca da X._____. Quella prevesa en l'art. 78 al. 1 LC che disposiziuns ed ordinaziuns da l'autorità da construcziun, da la cumissiun da construcziun, da singuls funcziunaris communsals u dals experts externs cumpetents pon, applitgond la lescha preschenta u ils decrets basads sin quella, vegnir contestadas entaifer 20 dis dapi la comunicaziun cun inoltrar ina protesta a l'autorità da construcziun. In casu ha la suprastanza communal da X._____ sco autorità da construcziun cumpetenta (art. 6 LC) relaschà la decisiun dals 24 d'avrigl 2019; i sa tracta d'ina decisiun d'emprima istanza. Per resguardar correctamain la via dals meds legals prevista en l'art. 78 LC, avess la decisiun dals 24 d'avrigl 2019 stuì vegnir contestada l'emprim cun inoltrar ina protesta a l'autorità da construcziun entaifer 20 dis. Ils recurrents percunter han suandà l'indicaziun dals meds legals incorrecta en la decisiun numnada. Quella aveva infurmà ils recurrents ch'els possian recurrer cunter la decisiun entaifer 30 dis dapi la comunicaziun a la

- 5 - Dretgira administrativa dal chantun Grischun. Els han damai inoltrà – entaifer il termin inditgà ad els – ils 20 da matg 2019 in recurs a la Dretgira administrativa dal chantun

Grischun.

E. 2.2

Sa basond sin la giurisdicziun dal Tribunal federal e sin il princip da buna fai francà en l'art. 9 da la Constituziun federala da la Confederaziun svizra (Cst; CS 101), na pon resultar a las partidas nagins dischavantatgs per motivs d'avertura manglusa, surtut pervi d'empermischuns, infurmaziuns, communicaziuns u recumandaziuns incorrectas d'ina autoritad. En cas d'ina indicaziun dals meds legals incorrecta po giudair la protecziun da la confidenza mo tgi che n'è betg pertschart da l'indicaziun dals meds legals incorrecta e na l'avess era betg pudì eruir cun l'attenziun duida (DTF 135 III 374 E.1.2.2.1, cun indicaziuns; DTF 134 I 199 E.1.3.1; sentenza dal Tribunal federal 2C_988/2012 dals 19 da favrer 2013 E.3.2; sentenza dal Tribunal federal 1B_25/2008 dals 2 da fanadur 2008 E.1.2.4; sentenza dal Tribunal federal 1C_451/2007 dals 17 da mars 2008 E.1.3.1). En il medem senn s'exprima era la doctrina (KIESER, commentari ATSG, 3. ed., Turitg/Basilea/Genevra 2015, art. 49 n. 59 ss.). In'infurmaziun incorrecta po – sa basond sin il princip da buna fai – avoir in effect giuridic, 1. sche l'autoritad ha agì en ina situaziun concreta en relaziun cun personas determinadas; 2. sche l'autoritad è stada cumpetenta da dar l'infurmaziun respectiva u sch'il burgais ha per motivs suffizients pudì considerar l'autoritad sco cumpetenta; 3. sch'il burgais n'ha betg pudì eruir senz'auter l'incorrectadad da l'infurmaziun; 4. sch'il burgais ha, sa fidond da la correctadad da l'infurmaziun, prendì disposiziuns che na pon betg vegnir revocadas senza dischavantatg; 5. sche l'urden legal n'è betg sa midà dapi l'infurmaziun (DTF 131 II 627 E.6.1; DTF 121 II 473 E.2c; DTF 115 Ia 12 E.4a, cun indicaziuns; sentenza dal Tribunal federal 2C_988/2012 dals 19 da favrer 2013 E.3.2; HÄFELIN/MÜLLER/UHLMANN, Allgemeines Verwaltungsrecht, 7. ed., 2016, cf. marg. 1080).

- 6 -

E. 2.3

Sco gia explitgà cunteneva la decisiun contestada dals 24 d'avrigl 2019 in'indicaziun dals meds legals incorrecta, perquai ch'ella n'ha betg inditgà als recurrents la protesta tenor l'art. 78 LC a l'autoritad da construcziun per examinar sia decisiun, mabain il recurs a la Dretgira administrativa dal chantun Grischun (cifra 33 da la decisiun contestada dals 24 d'avrigl 2019 da la vischnanca da X. _____). La permissiun da construcziun era drizzada als recurrents sco proprietaris da l'object da construcziun ed è vegnida relaschada da l'autoritad da construcziun cumpetenta. Ils recurrents èn laics giuridics e na vegnan betg represchentads d'in advocat, uschia ch'igl è da partir dal fatg ch'els n'han betg pudì eruir senz'auter che l'indicaziun dals meds legals era incorrecta. Sa fidond da la correctadad da l'indicaziun dals meds legals han els perquai recurrì a la Dretgira administrativa dal chantun Grischun. La situaziun giuridica n'è betg sa midada en il temp, en il qual la decisiun contestada è vegnida decretada ils 24 d'avrigl 2019 ed il recurs è vegnì inoltrà a la Dretgira administrativa dal chantun Grischun ils 20 da matg 2019. Da questa situaziun sa resulta ch'ils recurrents gaudan protecziun da la confidenza. Uschia vala il termin da protesta cun l'inoltraziun dals 20 da matg 2019 a la Dretgira administrativa dal chantun Grischun sco resguardà. 3. En il cas preschent è damai l'autoritad da construcziun da la vischnanca da X. _____ l'autoritad cumpetenta per il med legal e betg la Dretgira administrativa dal chantun Grischun. Perquai n'ha la Dretgira administra- tiva dal chantun Grischun betg d'entrar en il recurs inoltrà ils 20 da matg 2019 cunter la decisiun da l'autoritad da

construcziun da X._____ dals 24 d'avrigl 2019, mabain da trametter quel a l'autorità da construcziun cumpetenta da la vischnanca da X._____ sco protesta inoltrada a termin (art. 4 al. 3 LGA). 4. I vegn renunzià ad in'imposiziun dals custs (art. 72 LGA) ed i n'exista nagin dretg ad in'indemnisaziun extragiudiziala (art. 78 LGA).

- 7 - La dretgira decida damai: 1. I na vegn betg entrà en il recurs en la procedura R 19 38. La chaussa vegn assegnada a la suprastanza communal da X._____ ed è da tractar sco protesta. 2. I na vegnan adossads nagins custs. 3. [Indicaziun dals meds legals] 4. [Communicaziuns]

E. 3

Medemamain ils 12 d'avrigl 2018 ha l'architect tramess a la tgira da monuments documents per e-mail e communitgà ad ella ch'il project saja vegnì surlavurà sin fundament da la discussiun dals 21 da mars 2018. La lucarna en discussiun en la chaussa en lita preschenta era già da quel temp ina part integrala dal project. La persuna responsabla da la tgira da monuments è s'exprimida en quel senn ch'ins n'haja naginas objecziuns cun excepziun da la lucarna. Dal punct da vista da la tgira da monuments na possia ina tala betg vegnir lubida. La tgira da monuments ha renvià a l'inventari d'edifizis cun la finamira da protecziun formulada en quel.

E. 4

Ils 4 da matg 2018 han A._____ e B._____ inoltrà a la vischnanca da X._____ la dumonda da construcziun en la procedura ordinaria per la permissiun da construcziun. Ella cuntegniva anc adina la lucarna. La dumonda da construcziun è vegnida publicgada ils 11 da matg 2018.

- 3 -

E. 5

Cun la decisiun dals 24 d'avrigl 2019 ha la suprastanza communal da X._____ concludì d'approvar la dumonda da construcziun per modifica-ziuns vi da l'edifizis cun ils numers d'assicuranza 2-51 e 2-51-A sin il bain immobigliar nr. 508, C._____, fracziun D._____, vischnanca da X._____. Ella ha dentant – renviand a l'inventari d'edifizis da la tgira da monuments che aveva mess sut protecziun l'object da construcziun – refusà en cifra 4 la lubientscha da construir ina lucarna. L'indicaziun dals meds legals en cifra 33 cuntegniva l'infurmaziun ch'ins possia recurrer entaifer 30 dis dapi la comunicaziun cunter la disposiziun preschenta da la suprastanza communal a la Dretgira administrativa dal chantun Grischun.

E. 6

Cunter questa decisiun dals 24 d'avrigl 2019 da la suprastanza communal da X._____ han A._____ e B._____ (en il sequent: recurrents) recurrì ils 20 da matg 2019 a la Dretgira administrativa dal chantun Grischun ed han proponì da lubir la construcziun da la lucarna tenor la dumonda da construcziun dals 4 da matg 2018.

E. 7

Ils 17 da zercladur 2019 ha la vischnanca da X._____ (en il sequent: adversaria da recurs) inoltrà sia risposta al recurs, en la quala ella ha pretendì da refusar il recurs e d'adossar ils custs e l'indemnisaziun als recurrents.

E. 8

En la replica e la duplica èn principalmain vegnidas approfondadas las explicaziuns da fin ussa. En las ulteriuras explicaziuns da las partidas en las scrittiras processualas sco er en la decisiun contestada entra la Dretgira administrativa, sche necessari, cun las suandantas consideraziuns. La dretgira tira en consideraziun:

- 4 - 1. L'object da contestaziun è en il cas preschent la decisiun da la vischnanca da X. _____ dals 24 d'avrigl 2019, redigida en lingua rumantscha. Tenor l'art. 3 al. 3 da la lescha da linguas (LLing; DG 492.100) sa drizza la lingua da la procedura da recurs tenor la lingua uffiziala utilisada en la decisiun contestada. Perquai vegn il conclus preschent publicgà en rumantsch. L'art. 49 al. 1 lit. a da la lescha davart la giurisdicziun administrativa (LGA; DG 370.100) prevesa che la Dretgira administrativa giuditgescha recurs cunter decisiuns da vischnancas, d'autras corporaziuns e d'instituziuns independentas dal dretg chantunal, uschenavant che quels na pon betg vegnir contestads tar in'otra instanza u èn definitivs tenor il dretg chantunal u federal. Tenor l'art. 4 al. 2 LGA examineschan las autoritads lur cumpetenzza ex officio. L'art. 4 al. 3 LGA prevesa ch'ina autoritad che neghescha sia cumpetenzza tramettia la chaussa en lita a l'autoritad ch'ella considerescha sco cumpetenta, e quai cun infurmar las partidas.

Export aus OpenCaseLaw (CC0). Verbindlich ist allein der vom erlassenden Gericht veröffentlichte Originaltext. Quellen-URL siehe oben.